Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 1475

Incipit prologus in epistolas canonicas

urn:nbn:de:bsz:31-313543

Visual Library

aure flatũ tendebãt ad lit⁹. Et cũ icidiſſem⁹ i
locũ bithalaſſũ impegerũt nauẽ: et prora qͥdẽ
fixa manebat immobil': puppis vͦo ſoluebat'
a vi mar'. Militũ autẽ ↄſiliũ fuit vt cuſtodi
as occiderẽt: ne qͥs cũ enataſſet effugeret: cen
turio aũt volẽs ſuare paulũ ꝓhibuit fieri. Juſ
ſitq3 eos q̃ poſſẽt natare mittẽ ſe p̃mos ⁊ eua
dere et ad t'raꝫ exire: ⁊ ceteros alios i tabul' fe
rebãt: quoſdã ſup ea q̃ d' naui erãt. Et ſic factũ
ẽ: vt oẽs aĩe euaderẽt ad t'rã. ¶ Ca⁹ .xxviij.

Et cũ euaſiſſem⁹: tũc ↄgnouim⁹
q2 mitilene iſula vocabat'. Barba
ri vͦo p̃ſtabãt nõ modicã hũaĩta-
tẽ nob̃. Accẽſa eni pira reficiebãt
nos oẽs: ꝓpt' ybrẽ q̃ immebat ⁊ frig⁹. Cũ cõ
gregaſſet aũt paul⁹ ſarmẽtoꝝ aliq̃tã multitu
dieꝫ ⁊ ipoſuiſſ3 ſup ignẽ: vipa a calõe cũ ꝓceſ
ſiſſet iuaſit manũ ei⁹ Vt vͦo vidẽrt bãbari ꝑn
dentẽ beſtiã de mãu ei⁹: ad inuicẽ dicebãt. Vti
q3 homicida ẽ hõ h': q̃ cũ euaſit d' mari vlcõ nõ
ſinit eũ viuẽ. Et ille qͥdẽ excuciẽs beſtiã in ig
nẽ: nichil mali paſſus ẽ. At illi exiſtimabant
eũ i tumorẽ ↄũtendũ: et ſbito caſuꝝ et mori
Diu aũt ill' ſperãtib' ⁊ vidẽtib' nichil mali in
eo fieri: ↄũtentes ſe dicebãt eũ eſſe deũ In lo
cis aũt ill' erãt p̃dia p̃ncipis iſule noĩe publij:
q̃ nos ſuſcipiẽs triduo benigne exhibuit Cõ
tigit aũt prẽ publij febrib' ⁊ diſſinteria vexa
tũ iacẽ. Ad queꝫ paul⁹ itꝰuit: et cũ oraſſet et
impoſuiſſet ei man⁹ ſaluauit euꝫ. Quo facto:
oẽs q̃ i inſula habebãt ifirmitates accedebant
et curabãt'. Qui etiã mult' honoribus nos ho
norauerũt: et nauigãtib' impoſuerũt q̃ neceſſa
ria erãt. Poſt mẽſes aũt tres nauigauim⁹ i na
ui alexãdrina q̃ i iſula hyemauerat: cui erãt in
ſigne caſtrorũ. Et cũ veniſſem⁹ ſiracuſã: manſi
m⁹ ibi triduo. Jnde circũlegentes deuenimus
regiũ: et p⁹ vnũ diẽ flãte auſtro ſcda die veni
m⁹ puteolos: vbi iuẽt' fr̃ib' rogati ſum⁹
manẽ apud eos dies ſeptẽ: ⁊ ſic venim⁹ romã
Et inde cũ audiſſẽt fr̃es occurrerũt nob̃ vſq3
ad appij forũ et trib' tabernis. Quos cũ vidiſ
ſet paul⁹ gr̃as agẽs deo accepit fiduciã. Cũ
aũt veniſſem⁹ romã ꝑmiſſũ ẽ paulo ꝑmanẽ ſibi
met: cũ cuſtodiẽte ſe milite. Poſt teciũ aũt diẽ
ↄuocauit primos iudeorum. Cumq3 veniſſent
dicebat eis. Ego viri fr̃es nichil aduerſus le
gẽ faciẽs aut morẽ paternũ: vinct⁹ ab iheroſoli
mis t'dit⁹ ſũ i man⁹ romanoꝝ: q̃ cũ int'roga
tionẽ de me habuiſſẽt voluẽrt me dimittere:
eo q' nulla eſſet cauſa mort' i me. Contdicen
tib' autẽ iudeis coact⁹ ſũ appellare ceſarẽ: non
q̃ſi gentẽ meã habẽs aliq̃d accuſare. Propter
hãc igit' cauſã rogaui vos vidẽ ⁊ alloq̃ Prop
ter ſpem eni iſrl' cathena hac circũdat⁹ ſũ. At
illi dixerũt ad eũ Nos neq3 litteras accepim⁹
de te a iudea: neq3 aduemẽs aliq̃s fratꝝ nun
ciauit aut locut⁹ ẽ q̃d de te malũ Rogam⁹ au
tem te audire q̃ ſẽt'. Nã de ſecta hac notũ eſt
nob̃: q2 vbiq3 ei ↄdicit'. Cũ ↄſtituiſſẽt aũt illi
diẽ venẽrt ad eũ i hoſpiciũ plurimi: qͥb' expo
nebat teſtificãs regnũ dei ſuadẽſq3 eis de iheſu
ex lege moyſi ⁊ ꝓphet' a mane vſq3 ad veſpe
ram. Et q̃daꝫ credebãt hijs q̃ dicebãt': q̃dam
vero nõ credebãt. Cũq3 inuicẽ nõ eſſẽt ↄſenci
ẽtes: diſcedebãt dicẽte paulo vnũ v̓bũ. Quia
bñ ſp̃us ſãct⁹ locut⁹ ẽ p yſaiã ꝓphetã ad pr̃es
nr̃os dicẽs. Vade ad ꝓplm iſtũ ⁊ dic. Aure au
dietis et nõ itelliget': et vidẽtes videbit' ⁊ nõ
ꝑſpiciet'. Jncraſſatũ ẽ coꝛ ꝓpli hui⁹ et auribus
grauit' audiẽrt et oclõs ſuos ↄpreſſẽrt: ne fo
te videant oclis et aurib' audiant et corde itel
ligãt: et ↄũtant ſe et ſanẽ eos. Notũ g' ſit vo
bis: qm̃ gẽtib' miſſũ ẽ h' ſalutare dei: et ipi au
diẽt. Et cũ h' dixiſſet: exiẽrt ab eo iudei multã
habẽtes int' ſe q̃ſtionẽ. Manſit aũt biẽnio to
to i ſuo ↄductu: et ſuſcipiebat oẽs q̃ igrediebã
tur ad eũ: p̃dicãs regnũ dei et docẽs q̃ ſunt de
dño ihu xp̃o cũ omi fiducia ſine ꝓhibitione.

Explicit liber actuum apoſtolorum. Incipit
prologus in epiſtolas canonicas.

Non ita eſt ordo apud gre
cos qui integre ſapiunt
fidemq3 rectam ſectantur
epiſtolarum ſepteꝫ que
canonice nuncupantur. ſi
cut in latinis codicibus
iuenit': vt q2 petr⁹ ẽ pri-
m⁹ i ordie aploꝝ p̃me ſũt etiam ei⁹ ep̃le i or
dine ceterarũ. Sꝫ ſic euãgeliſtas dudũ ad veri
tatis lineam correximus: ita has ꝓprio ordini
deo iuuante reddim⁹ Eſt eni vna earꝫ prima
iacobi: due petri: tres iohannis: et iude vna.
Que ſi ſic vt ab eis digeſte ſũt ita q̃ ab inter
pretib' fidelit' i latinũ v̓terentur eloquium: nec

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ambiguitatem legētibꝰ facerēt· nec ſr̄monū ſe ſe varietas impugnaret: illo p̄cipue loco vbi d̄ veritate trinitatis i p̄ma iohannis ep̄la poſitū legimꝰ· i q̄ etiam ab īfidelibꝰ trāſlatoribꝰ multū erratū eſſe a fidei veritate cōperimꝰ: triū tm̄modo vocabula h̄ ē aque ſanguinis ⁊ ſp̄us in ip̄a ſua edicōe ponētibꝰ: ⁊ p̄ris verbiq̧ ac ſpiritꝰ teſtimoniū omittētibꝰ· i q̄ maxime ⁊ fides katholica roboratꝰ: et p̄ris et filij et ſp̄us ſancti vna diuinitas ſubſtancia ꝓbatur· In ceteris vero ep̄lis quantū a nr̄a aliorū diſtet editio: lectoris prudēcie derelinquo. Sz tu v̄go xp̄i euſtochiū dū a me impēſius ſcripture veritatem inq̄ris: meā q̄dāmodo ſenectutem inuidorū dētibꝰ corrodēdā expono: q̄ me falſariū corruptoremq̧ ſācta⁊ ꝓnunciant ſcriptura⁊. Sed ego i tali ope nec emulo⁊ meo⁊ inuidenciā ꝑtimeſco: nec ſācte ſcripture veritatem poſcentibꝰ denegabo·

Explicit prologus. Incipit argumentum in epiſtolam canonicā beati iacobi apoſtoli·

IAcobus apoſtolus ſanctū inſtruit clerū d̄ cultura celeſtiū p̄ceptorū ⁊ regula katholice obſuācie: ⁊ d̄ iuicte paciēcie maieſtate· ⁊ d̄ ſuelacōe plurimorū: ⁊ d̄ mēdacō magro⁊·

Explicit argumentum. Incipit epiſtola canonica beati iacobi apoſtoli· Caꝑ ·i·

IAcobꝰ dei et dñi nr̄i ih̄u xp̄i ſuꝰ: duodecī t̄ribꝰ q̄ ſūt i diſperſione ſalutem· Omne gaudiū exiſtimate fr̄es mei cū i temptacōes vai as icideritis: ſciētes q̧ ꝓbacō fidei vr̄e paciēciam opatꝰ. Paciēcia aūt opꝰ ꝑfectū habeat: vt ſitis ꝑfecti et itegri i nullo deficiētes. Si q̄s aūt vr̄m idiget ſapiēcia poſtulet a deo q̄ dat oībꝰ affluentꝰ et non improperat: et dabitꝰ ei. Poſtulet aūt i fide: nichil heſitans· Qui eni heſitat ſimil' ē fluctui marꝭ: q̄ a vēto mouetꝰ et circūfertꝰ. Non g̃ eſtimet hō ille q̧ accipiat aliquid a dño. Vir duplex aīo inconſtās ē i oībꝰ vijs ſuis Gloriet aūt frat' humil' i exaltacōe ſua: diues aūt i hūilitate ſua: qm̄ ſicut flos feni t̄ſibit Exortꝰ ē eni ſol cū ardōe et areſecit fenū: et flos eiꝰ decidit: ⁊ decor vultus eiꝰ deperijt Ita ⁊ diues i itineribꝰ ſuis marceſcet Beatꝰ vir q̄ ſuffert t̄ptacōe⁊: qm̄ cū ꝓbatꝰ fuerit accipiet coronā vite: quā reꝓmiſit deꝰ diligētibꝰ ſe. Nemo cū t̄ptatꝰ dicat: qm̄ a deo t̄ptatꝰ. Deꝰ eni intēptator malo⁊ eſt Ipſe eni neminē t̄ptat Vnuſq̄ſq̧ v̄o t̄ptatꝰ a ↄcupiſcēcia ſua: abſtractꝰ et illectꝰ. Deinde ↄcupiſcēcia cū ↄceperit parit peccatū: peccatū v̄o cū ↄſūmatum fuerit gn̄at mortē Nolite itaq̧ errare fr̄es mei dilectiſſimi· Omne datum optimū et omne donū ꝑfectū deſurſū ē deſcendēs a patre luminū: apud q̄ nō ē t̄ſmutacō: nec viciſſitudis obūbracō· Voluntarie eni genuit nos v̄bo veritatꝭ: vt ſimꝰ iniciū aliq̄d creature eiꝰ. Scitꝭ fr̄es mei dilectiſſimi Sit aūt oīs hō velox ad audiēdū: tardꝰ aūt ad loquēdū: ⁊ tardꝰ ad irā Ira eni viri iuſticiā dei nō opatꝰ Propt̄ q̄d abiciētes oē⁊ immūdiciā ⁊ abundanciam malicie· in manſuetudine ſuſcipite inſitum verbum: quod poteſt ſaluare animas veſtras. Eſtote autem factores verbi et non auditores tantum fallentes voſmetipſos: quia ſi quis auditor eſt verbi et non factor hic comparabitur viro conſideranti vultum natiuitatis ſue in ſpeculo. Conſiderauit eni⁊ ſe et abijt: et ſtatim oblitus eſt qualis fuerit. Qui autem ꝑſpexerit in lege perfecte libertatis et permanſerit non auditor obliuioſus factus ſed factor operis: hic beatus in facto ſuo erit Si quis autem putat ſe religioſum eſſe non refrenās linguam ſuam ſed ſeducens cor ſuum: huius vana eſt religio. Religio munda et immaculata apud deū et patrem hec eſt: viſitare pupillos et viduas in tribulacōe eo⁊: et immaculatū ſe cuſtodire ab hoc ſeculo· Caꝑ ·ij·

FRatres mei: nolite in ꝑſona⁊ accepcōe habē fidē dñi nr̄i ih̄u xp̄i gl'e· Etenī ſi introierit i cōuentū vr̄m vir· aureum ānulū habēs i veſte cādida: introierit aūt et paup̄ i ſordido habitu: et itendatꝭ i eū qui indutꝰ ē veſte p̄clara ⁊ dixeritꝭ tu ſede h̄· bn̄: